

Ár 2017, föstudaginn 10. mars, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hrannar Már Gunnarsson, Oddur Ólason og Unnur Erla Jónsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 3/2017**:

**M sóknaraðili
gegn
F fjármálafyrirtæki**

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 9. janúar 2017, með kvörtun sóknaraðila, dags. sama dag. Með tölvupósti nefndarinnar 12. janúar 2017, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dags. 8. febrúar 2017. Var bréfið sent sóknaraðila með tölvupósti nefndarinnar 10. febrúar 2017 og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir sóknaraðila bárust með bréfi, dags. 15. febrúar 2017.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar hinn 10. mars 2017.

II.

Málsatvik.

A ehf. rak fiskvinnslu og útgerð í Hafnarfirði til ársins 2009, gerði út fimm báta, var með um 90 manns í vinnu og seldi aðallega ferskar afurðir. Sóknaraðili átti rúmlega helmingshlut í félaginu. Varnaraðili og forveri hans, FF, voru viðskiptabanki og lánardrottinn sóknaraðila.

Félagið lenti í efnahagshremmingum á árunum 2008 og 2009 vegna gengisfalls íslensku krónunnar. Var það úrskurðað gjaldþrota í Héraðsdómi Reykjaness hinn 5. nóvember 2009 að kröfu B lífeyrissjóðs og að undangengnu árangurslausu fjárnámi hjá skuldaranum 25. júní 2009. Skiptum lauk hinn 29. desember 2011.

Í bréfi frá lögmanni sóknaraðila til varnaraðila dags. 1. desember 2015, sem sóknaraðili vísar til í kvörtun sinni til úrskurðarnefndar, er samskiptum aðila í aðdraganda gjaldþrotsins lýst með þeim hætti að varnaraðili hafi knúið félagið í þrot, þótt það væri lífvænlegt, og ekki látið það njóta jafnræðis á við önnur útgerðarfélög. Þetta hafi varnaraðili m.a. gert með því að ráðstafa ekki innstæðum af reikningum í samræmi við handveðssamninga til greiðslu á afborgunum lána og því haldið þeim í vanskilum, auk þess sem varnaraðili hafi lagt til grundvallar stærstum hluta skuldar félagsins við sig lánasamninga sem síðar reyndust hafa að geyma ólögmet gengisviðmið.

Sóknaraðili segir að varnaraðili hafi ekki svarað framangreindu bréfi lögmanns hans, þar sem var m.a. farið fram á fund innan tveggja vikna til að ræða „mögulegar lausnir í málinu“ í því augnamiði að varnaraðili fengi tjón sitt að einhverju leyti bætt.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst viðurkenningar á því að varnaraðili hafi gert mistök gagnvart útgerðarfélagi sóknaraðila með því að krefjast innheimtu á kr. 6.785.805.018 þegar skuld félagsins við varnaraðila nam í raun kr. 2.629.045.645 eftir endurútreikning lána með ólögmati gengistryggingu. Vísað er til yfirlits frá C endurskoðun ehf. um framangreint.

Þessi aðgerð bankans hafi valdið sóknaraðila fjárhagslegu tjóni að fjárhæð kr. 5.000.000.000, sem sé fjárkrafa hans að viðbættum dráttarvöxtum frá ólögmatum aðgerðum varnaraðila að telja.

Sóknaraðili kveður varnaraðila hafa neitað félagi sóknaraðila um afskriftir og/eða leiðréttingu lána eins og önnur sambærileg félög hafi fengið. Þvert á móti hafi varnaraðili keyrt félagið í gjaldþrot í flýti. Félagið hefði átt verulegar eignir umfram skuldir ef lánasamningar þess hefðu verið leiðréttir í ljósi gengislánadóma. Félagið hefði þá átt bjarta framtíð fyrir höndum með því að í hönd fóru góð rekstrarár fyrir sjávarútvegsfélög í ferskfiskútflutningi. Í staðinn hefði sóknaraðili tapað öllu því fé sem hann hafði lagt til rekstrarins, þ.m.t. láns til þess að fjárhæð kr. 575.000.000.

Aðgerðir varnaraðila hafi verið andstæðar lögum nr. 107/2009 sem tóku gildi 23. október 2009 þar sem þau hefðu kveðið á um að sem flestir gætu haldið áfram rekstri jafnframt því að aðilar eins og varnaraðili skyldu viðhafa samræmd vinnubrögð og hlutlægni.

Sóknaraðili telur varnaraðila ekki getað neitað ábyrgð á gjaldþroti útgerðarfélagsins, sem mál þetta snýst um, með því að skjóta sér á bak við að B lífeyrissjóður hafi verið skiptabeiðandi, þar sem hann sé í fjárvörslu hjá varnaraðila.

Sóknaraðili kveður fjárkröfu sína raunsæja og hófsama með tilliti til þess tjóns sem varnaraðili hafi bakað honum. Með tilliti til hver kvóttaukning félagsins hefði verið frá árinu sem það var tekið til gjaldþrotaskipta til ársins 2017 hefði verðmæti heildarkvóta þess miðað við markaðsverð nú numið kr. 4.967.400.000. Töpuð framlegð miðað við eigið aflamark á árabílinu 2009–2017 nemi kr. 3.468.564.000. Þá væri markaðsvirði bátanna fimm kr. 212.000.000 og fiskverkunarinnar kr. 355.000.000. Til frádráttar kæmi skuld við varnaraðila að fjárhæð kr. 3.435.964.000.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að kröfu sóknaraðila verði vísað frá úrskurðarnefndinni með vísan til e-liðar 6. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki frá 8. júní 2000.

Verulegar rangfærslur séu í málsatvikum. Beri þar helst að nefna að varnaraðili var ekki skiptabeiðandi þegar bú sóknaraðila var tekið til gjaldþrotaskipta með úrskurði héraðsdóms Reykjaness þann 5. nóvember 2009 heldur B lífeyrissjóður. Sé einnig vandséð hvað lög nr. 107/2009, sem tóku gildi nokkrum dögum áður, hafi í þessu máli. Þá séu framlagðir endurútreikningar sóknaraðila rangir og byggja á röngum forsendum.

Kröfugerð sóknaraðila sé annars vegar viðurkenningarkrafa og hins vegar fjárkrafa.

Hvað viðurkenningarkröfuna varði byggja varnaraðili á því að sóknaraðili hafi ekki lögvarða hagsmuni af því að fá úrlausn um þetta sakarefni. Bú umþrætt útgerðarfélags hafi verið tekið til gjaldþrotaskipta, sem fyrr segir, og skiptunum lokið 29. desember 2011. Sé því vandséð hverjir hinir lögvörðu hagsmunir sóknaraðila, sem fyrrverandi fyrirsvarsmanns og hlutahafa í félaginu, geti verið af úrlausn um þetta efni en sóknaraðili geri enga tilraun til að upplýsa það í kvörtun sinni.

Hvað fjárkröfuna varði byggi varnaraðili á að hún sé með öllu vanreifuð og beri þegar að vísa henni frá nefndinni af þeirri ástæðu. Engin umfjöllun sé í kvörtun sóknaraðila um grundvöll fjárkröfunnar og er það varnaraðila óskiljanlegt hvernig sóknaraðili geti talið meint tjón sitt hafa orðið kr. 5.000.000.000 við það hvernig varnaraðili lýsti kröfu í þrotabú útgerðarfélagsins, þegar sóknaraðili lýsti þar kröfu að fjárhæð kr. 575.000.000.

V.

Niðurstaða.

Starfssvið úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki er svo afmarkað í 3. gr. samþykktar hennar að viðskiptamenn fjármálafyrirtækja sem aðild eiga að nefndinni geti snúið sér til nefndarinnar með kvartanir vegna viðskipta við þau. Samþykktirnar móta grundvöll nefndarinnar, sbr. 2. mgr. 19. gr. a laga nr. 161/2012.

Mál þetta er rekið á þeim grundvelli að varnaraðili hafi valdið sóknaraðila tjóni með þátttöku sinni í innheimtum og málarekstri sem leiddu til þess að einkahlutafélag í eigu sóknaraðila var tekið til gjaldþrotaskipta. Byggir málið þannig ekki á neinu viðskiptasambandi á milli varnaraðila og sóknaraðila heldur á reglum um bótaskyld tjón utan samninga.

Þegar af þessari ástæðu verður máli þessu vísað frá nefndinni.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Máli sóknaraðila, M, gegn varnaraðila, F, er vísað frá nefndinni.

Reykjavík, 10. mars 2017.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson
Oddur Ólason

Hrannar Már Gunnarsson
Unnur Erla Jónsdóttir